

Protokół

Z warsztatów Grupy Roboczej ds. Nowej Perspektywy Finansowej 2014-2020 funkcjonującej w ramach krajowej sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”, które odbyły się w dniach 13–14 marca 2014 roku.

I. Miejsce, czas, uczestnicy

II. Przebieg spotkania

1. Wprowadzenie
2. Prezentacje
3. Dyskusja

I. Miejsce, czas, uczestnicy

W dniach 13-14 marca 2014 r. w Ministerstwie Środowiska odbyły się polsko-francuskie warsztaty zorganizowane w ramach działań krajowej sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”.

W konferencji pt. „Włączanie działań związanych z adaptacją do zmian klimatu w realizację projektów finansowanych ze środków UE na lata 2014-2020. Uodpornienie inwestycji na zmiany klimatu w Nowej Perspektywie Finansowej 2014-2020” wzięli udział członkowie Sieci – przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwa Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, regionalnych dyrekcji ochrony środowiska oraz urzędów marszałkowskich, a także reprezentanci Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Stronę francuską reprezentowali eksperci z Ministerstwa Ekologii, Zrównoważonego Rozwoju i Energii. W warsztatach uczestniczył także delegat Dyrekcji Generalnej ds. Zmian Klimatu Komisji Europejskiej Claus Kondrup.

II. Przebieg spotkania - 13 marca 2014 r.

1. Wprowadzenie

Joanna Kopczyńska, p.o. przewodniczącej Grupy Roboczej ds. Nowej Perspektywy Finansowej otwierając spotkanie podkreśliła, że konferencja została poświęcona przygotowaniom Nowej Perspektywy Finansowej, w tym konieczności uwzględnienia w krajowych i regionalnych programach operacyjnych działań związanych z adaptacją do zmian klimatu. Warsztaty to kolejne podejście do w/w tematu, które umożliwi wprowadzenie do wdrażania Nowej Perspektywy Finansowej. Dodała również, że wszystkie projekty realizowane w ramach polityki spójności będą weryfikowane, w jaki sposób zastosowano wytyczne w procesie realizowania projektu zgodnie z adaptacją do zmian klimatu.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Następnie Pan Szymon Tumielewicz, przedstawiciel Ministerstwa Środowiska, Z-ca Dyrektora Departamentu Zrównoważonego Rozwoju, podkreślił wagę uwzględniania zapisów dot. działań adaptacyjnych do zmian klimatu w politykach sektorowych oraz prowadzenia takich działań na poziomie regionalnym i lokalnym. Poinformował, że w kwietniu 2013 r. została opublikowana unijna Strategia Adaptacji do zmian klimatu wraz z dokumentami towarzyszącymi, w tym z wytycznymi komisji odnośnie projektowania odpornej na zmiany klimatu infrastruktury. W październiku 2013 r. polski rząd przyjął krajową strategię adaptacyjną „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)”. Przyjęcie przez rząd tego dokumentu otworzyło proces wdrażania działań wskazanych w SPA 2020. Pan Szymon Tumielewicz zaznaczył, że dzisiejsze i jutrzejsze spotkanie jest elementem wdrażania SPA 2020 poprzez wymianę doświadczeń.

Prezentacje

- „*Krótkie wprowadzenie do adaptacji do zmian klimatu - przegląd najważniejszych dokumentów UE (m.in. Biała Księga, Zielona Księga, Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, zielona infrastruktura)*” - Claus Kondrup - przedstawiciel Dyrekcji Generalnej ds. Zmian Klimatu, Komisja Europejska.

Przedstawiciel Dyrekcji Generalnej ds. Zmian Klimatu z Komisji Europejskiej wygłosił krótkie wprowadzenie na temat Strategii UE na rzecz adaptacji do zmian klimatu. Podkreślił, że działania mitygacyjne i adaptacyjne są niezbędne i komplementarne we wdrażaniu w/w strategii. Należy ustalić priorytety działania, koncentrując się na najbardziej potrzebujących obszarach. Strategia UE na rzecz adaptacji do zmian klimatu obejmuje wymiar transgraniczny, określa kompetencje UE w zakresie wspólnej polityki państw dotkniętych zmianami klimatu, definiuje stopień w budowaniu potencjału, badań, gromadzenia danych i przekazywania wiedzy oraz różne możliwości i słabości w poszczególnych regionach, a także wezwanie do konsultacji społeczeństwa.

Prelegent kolejno przedstawił kwestie dotyczące wydatków związanych z klimatem w UE (WRF) oraz terytorialnymi skutkami klimatycznymi. Ogólnym celem Strategii UE jest dostosowanie krajów Europy do zmian klimatu. Ważne jest wyizolowanie kluczowych sektorów wrażliwych na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Unia Europejska chce zachęcać państwa członkowskie do przyjęcia strategii adaptacyjnych i planów działania, a także wytycznych w sprawie wdrażania strategii adaptacyjnych.

Claus Kondrup poinformował, że z inicjatywy KE powstały portale informacyjne, na których można znaleźć informacje na temat adaptacji do zmian klimatu - Climate-ADAPT <http://climate-adapt.eea.europa.eu/>, Pakiet działań do Strategii UE w zakresie dostosowania do zmian klimatu http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what/documentation_en.htm oraz Arkusz informacyjny Factsheet-http://ec.europa.eu/clima/publications/docs/eu_strategy_en.pdf.

Działania łagodzenia i dostosowania do zmian klimatu obejmują Strategię „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, budżet UE na lata 2014-2020 oraz pakiet legislacyjny dla funduszy

strukturalnych i inwestycyjnych 2014-2020 (EFRR, EFS, CF, EFRROW, EFMR). Wszelkie informacje można znaleźć na stronie http://ec.europa.eu/clima/publications/index_en.htm#Mainstreaming.

Następnie Pani Joanna Kopczyńska poruszyła kwestie adaptacji w kontekście reformy polityki spójności przedstawionej w raporcie prof. Barca. Jedną z najważniejszych tez tego raportu mówi, że bez właściwego przygotowania się na zjawiska związane ze zmianami klimatu, cele które chcemy osiągnąć z polityki spójności mogą zostać zaburzone. Jednocześnie brak umiejętności adaptacji ma znaczny wpływ na to jak będzie wyglądała gospodarka europejska w przyszłości, ponieważ te regiony, które nie będą się w stanie przygotować do zmian klimatu mogą gospodarczo wiele stracić. Kwestia adaptacji została szeroko potraktowana, ponieważ jest związana z celem efektywnościowym polityki spójności. Wszystkie polskie Programy Operacyjne i Umowy Partnerstwa zostały przekazane Komisji Europejskiej. Następnie będą przekazywane regionalne programy operacyjne, które obecnie podlegają opiniowaniu w ramach zespołu międzyresortowego, który funkcjonuje przy Ministrze Infrastruktury i Rozwoju.

- „Prezentacja obowiązującego Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)” – Szymon Tumielewicz – Ministerstwo Środowiska, Z-ca Dyrektora, Departament Zrównoważonego Rozwoju.

Pan Szymon Tumielewicz w czasie prelekcji omówił zagadnienia związane ze zmianami klimatu w Polsce. Prelegent opisał istotę SPA 2020, którego powstanie wynika z wymogów Komisji Europejskiej określonych w 2009 r. w Białej Księdze - Adaptacja do zmian klimatu: Europejskie ramy działania, COM(2009)147. W SPA 2020 wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Zakłada się, iż w wyniku współpracy m.in. pomiędzy poziomem centralnym a partnerami na poziomie regionalnym przeprowadzone zostaną analizy oceny wrażliwości poszczególnych terytoriów na zmiany klimatu a w konsekwencji powstaną regionalne strategie lub plany adaptacyjne.

Podstawą merytoryczną do przygotowania SPA 2020 był projekt KLIMADA realizowany wspólnie przez Ministerstwo Środowiska oraz Instytut Ochrony Środowiska. Całość została sfinansowana ze środków NFOŚiGW. W ramach tego projektu przeprowadzono analizę wrażliwości sektorów i obszarów oraz opracowano pakiet działań adaptacyjnych. Prelegent poinformował, że w ramach realizacji projektu powstał portal www.klimada.mos.gov.pl, który obok prezentacji informacji nt zmian klimatu i działań adaptacyjnych ma być również platformą wymiany informacji i współpracy partnerów na poziomie regionalnym i lokalnym w ramach prowadzenia działań adaptacyjnych.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

W dalszej części spotkania Pani Joanna Kopczyńska nadmieniła, że finansowanie działań związanych z klimatem zostało ujęte w WFOŚiGW, jak również w strategii NFOŚiGW, czyli oprócz środków z polityki spójności czy wspólnej polityki rolnej, posiadamy również środki w ramach krajowego systemu. Prelegentka dodała, że Umowa Partnerstwa jest najwyższym rangą dokumentem uzgodnionym między Polską a KE, który wskazuje w jaki sposób środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej będą w Polsce wydatkowane. W ramach umowy partnerstwa znalazły się również zapisy wynikające z rozporządzenia ogólnego unijnego, które reguluje kwestie NPF oraz kwestie związane ze zmianami i adaptacją do zmian klimatu.

- „*Nowa perspektywa finansowa w kontekście włączania adaptacji do zmian klimatu – projekt Umowy Partnerstwa*” – Piotr Machański – Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Departament Koordynacji Strategii i Polityk Rozwoju.

Pan Piotr Machański przedstawił aspekty związane z Umową Partnerstwa. Dokument ten określa polską strategię, priorytety oraz kierunki interwencji funduszy europejskich w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybołówstwa w latach 2014-2020, zgodnie z realizacją Strategii Europa 2020. Prelegent poinformował, że Polska do 10 stycznia 2014 r. przekazała Umowę Partnerstwa i Krajowe Plany Operacyjne do KE, a do 10 kwietnia jest zobowiązana przekazać do opiniowania 16 regionalnych programów operacyjnych.

W dalszej części prelegent przedstawił kwestie adaptacji do zmian klimatu w procesie programowania 2014-2020. Polska przyjęła jako cel szczegółowy poprawę zdolności adaptacji do zmian klimatu oraz rozwój systemów zarządzania zagrożeniami prowadzony w dwóch etapach: zmniejszenie wrażliwości obszarów i sektorów wrażliwych na zmiany klimatu oraz rozwój systemów zarządzania zagrożeniami.

Następnie poruszono kwestię adaptacji do zmian klimatu w Programach Operacyjnych oraz wydatków związanych z celami klimatycznymi. 7 marca 2014 r. weszło w życie nowe rozporządzenie dotyczące metodologii wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, do rezerwy wykonania. Rozporządzenie mówi o tym, jak powinny być odpowiednio szacowane, monitorowane i raportowane wydatki. Zgodnie z propozycją KE, co najmniej 20% budżetu WRF 2014 – 2020 ma być przeznaczone na działania związane z mitygacją i adaptacją do zmian klimatu. Dla Polski oszacowano kwotę w wysokości 16,3 mld euro. Wydatki te szacowane są na podstawie metodologii zawartej w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1292/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. Najwyższa szacowana alokacja przypada na cel: wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.

- „*Prezentacja Planów dla gospodarki niskoemisyjnej w ramach działania 9.3 PO Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020*” – Dominik Pióro – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wydział Koordynacji Przedsięwzięć, Departament Ochrony Klimatu.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przedstawiciel NFOŚiGW przedstawił plany, założenia oraz dofinansowanie gospodarki niskoemisyjnej w kontekście Nowej Perspektywy Finansowej UE 2014-2020. 5 marca 2014 r. rozpoczęły się negocjacje z KE w celu określenia ostatecznego sposobu i celów inwestowania środków europejskich na latach 2014-2020. Informacje na ten temat można znaleźć na stronie http://www.mir.gov.pl/fundusze/Fundusze_Europejskie_2014_2020/strony/start.aspx.

Prelegent opisał także specyfikację Planów Gospodarki Niskoemisyjnej w kontekście nowego POIiŚ analizując cele tematyczne oraz priorytety inwestycyjne. Dodał także, że pod linkiem <http://www.pnec.org.pl/apetyt/poradniki.html> można znaleźć informacje na temat projektu „Apetyt na klimat – ekologiczne menu polskich gmin”, realizowanego jest przez Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie Cités” przy współfinansowaniu ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Na stronie dostępny jest również poradnik - „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)”.

- *„Planowane działania związane z efektywnością energetyczną oraz odnawialnymi źródłami energii (gospodarka niskoemisyjna) w ramach PO Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020”* – Izabella Stańczak - Ministerstwo Gospodarki, Departament Funduszy Europejskich.

Przedstawicielka Ministerstwa Gospodarki przedstawiła czynniki wpływające na architekturę programu operacyjnego w obszarze energetyki. Kolejno podkreśliła, że alokacja środków w POIiŚ na sektor energetyki w perspektywie 2014-2020 jest znacznie wyższa niż w przypadku środków przewidzianych w perspektywie 2007-2013. Prelegentka w dalszej części spotkania omówiła Oś priorytetową I w ramach POIiŚ 2014-2020, który dotyczy promocji odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej. Kwota alokacji przeznaczona na Oś priorytetową I wynosi 1 528,4 mln euro.

Następnie Pani Izabella Stańczak wyszczególniła priorytety inwestycyjne wchodzące w skład I Osi priorytetowej wraz z przewidywanymi kwotami alokacji na poszczególne cele. Priorytet Inwestycyjny 4.6: Promowanie badań, badań naukowych, innowacji i wdrażania technologii niskoemisyjnych został wyłączony z POIiŚ 2014-2020. Działanie to zostało włączone do Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020.

- *„Działania związane z klimatem w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (PROW i płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne)”* – Elżbieta Budka – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Departament Płatności Bezpośrednich.

Pani Elżbieta Budka przedstawiła zagadnienia zmian klimatycznych włącznie z potencjalnymi skutkami dla rolnictwa oraz trendami emisji gazów cieplarnianych z rolnictwa. Prelegentka omówiła także wyzwania Wspólnej Polityki Rolnej w latach 2014-20120, kwestię WPR a działania na rzecz adaptacji i ograniczania zmian klimatu, gdzie I filar WPR obejmuje płatności bezpośrednie, II filar WPR - rozwój obszarów wiejskich oraz cross-compliance (I i II filar WPR). Delegatka Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wsi opisała cele środowiskowe i klimatyczne Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, gdzie priorytetem jest zapewnienie zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi oraz działania w dziedzinie klimatu.

W dalszej części omówiono działania w ramach zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych. Płatności udzielane będą na m.in. praktyki agrotechniczne promujące zrównoważony system gospodarowania, w tym racjonalne nawożenie, ochronę wód przed zanieczyszczeniami, odpowiednie użytkowanie gleb poprzez przeciwdziałanie utracie substancji organicznej w glebie.

Prelegentka podkreśliła, że PROW jest spójny ze Strategicznym Planem Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 oraz Strategią Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020. Przed WPR stoi ambitne zadanie pogodzenia różnych celów tj: konkurencyjność, bezpieczeństwo żywności i dbałość o środowisko oraz zmiany klimatu. Zgodnie z propozycjami WPR wszystkie działania powinny być brane pod uwagę w kwestiach zmian klimatu, przystosowując gospodarstwa do tych zmian, a przynajmniej uwzględniając ryzyko inwestycyjne z nimi związane - dodała Pani Elżbieta Budka.

- „Prezentacja działań związanych z adaptacją do zmian klimatu PO infrastruktura i Środowisko” – Joanna Kopczyńska – Ministerstwo Środowiska, Departament Funduszy Europejskich.

Przedstawicielka Ministerstwa Środowiska poinformowała uczestników o działaniach związanych z adaptacją do zmian klimatu, które zostały przewidziane w II Osi priorytetowej „Ochrona środowiska”. Oś ta pretenduje cel 5 - promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem. W ramach POIiŚ 2014-2020 realizowany będzie priorytet inwestycyjny 5.2 - wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami. Fundusze UE przeznaczone na adaptacje do niekorzystnych skutków zmian klimatycznych wynoszą w ramach POIiŚ 2014-2020 (PI 5.2) ok. 2947,0 mln PLN, zaś w ramach POIiŚ 2007-2013 alokacja wynosiła 2257,3 mln PLN. Adaptacja do zmian klimatu ma znaczenie horyzontalne, przyczyniając się do osiągnięcia celów ogólnorozwojowych kraju, zgodnie z dokumentami strategicznymi na poziomie UE (Europa 2020) i krajowym (SRK, KPZK, BEiŚ, SPA 2020).

W dalszej części konferencji jedna z uczestniczek zapytała: czy będą dofinansowane projekty z zakresu małej retencji na obszarach wiejskich i kto może zostać beneficjentem takich działań. W odpowiedzi Pani Joanna Kopczyńska zawarła pojęcie MasterPlanu, który jest przygotowywany przez KZGW. Plan będzie zawierać wszystkie inwestycje realizowane w sektorze gospodarki wodnej, które następnie zostaną poddane ocenie kumulatywnej. Sektor rolnictwa zgłosił do MasterPlanu propozycje inwestycji, które zostaną poddane ocenie zgodności z RDW. Beneficjentami projektów zazwyczaj są Zarządy Melioracji i Urzędzeń Wodnych.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

- „Prezentacja Wytycznych dla kierowników projektów: uodpornienie wrażliwych inwestycji na zmianę klimatu” – Claus Kondrup - przedstawiciel Dyrekcji Generalnej ds. Zmian Klimatu, Komisja Europejska.

Pan Claus Kondrup zaprezentował przegląd wytycznych ze SPA UE dla kierowników projektów. Celem wytycznych jest udzielenie informacji kierownikom realizującym projekty dotyczące włączenia adaptacji do obecnej zmienności klimatu i przyszłych zmian klimatycznych. Omawiając "prawdopodobieństwo" zdarzenia, ważne jest, aby pamiętać, że niektóre zmiany w przeciętnych warunkach klimatycznych, takich jak sezonowy wzrost temperatury, są wysoce prawdopodobne. Zgodnie z prawdopodobieństwem ekstremalne zjawiska pogodowe są przypisywane zmianom klimatycznym.

Prelegent poinformował, że Strategia UE na rzecz adaptacji do zmian klimatu jest dostępna na stronie http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what/documentation_en.htm.

Następnie prelegent omówił cykl życia projektu włącznie z charakterystyką 7 modułów: Wrażliwość projektu (SA), Ocena ekspozycji wobec klimatu (EE), Analiza podatności projektu (VA), Ocena ryzyka (RA), Identyfikacja możliwości adaptacyjnych (IAO), Ocena możliwości adaptacyjnych (AAO), Integracja planu działania adaptacji do projektu (IAAP). Wytyczne opracowane są w taki sposób, aby mogły być zintegrowane z procesem opracowywania projektu. Zatem stanowią sztywne ramy odniesienia, uwzględniając zmiany klimatu tak by racjonalnie zarządzać ryzykiem związanym z tymi zmianami.

2. Dyskusja

Podczas dyskusji poruszono m.in. następujące kwestie:

- zakres raportu w zakresie ocen oddziaływania na środowisko,
- matryc i check list, które są częścią wytycznych wykorzystywanych przez KE na etapie badania odporności infrastruktury w ramach dużych projektów,
- szacunku kosztów zaprojektowania i wybudowania odpornej na zmiany klimatu infrastruktury kolejowej, drogowej itd.

II. Przebieg spotkania - 14 marca 2014 r.

1. Wprowadzenie

Drugi dzień warsztatów otworzył Pan Pierre Buhler - Ambasador Francji w Polsce razem z Panem Marcinem Korolcem - Sekretarzem Stanu, Pełnomocnikiem Rządu ds. Polityki Klimatycznej oraz Panem Michałem Kielsznją - Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

Pan Marcin Korolec wyraził przekonanie, że wymiana wiedzy w zakresie adaptacji do zmian klimatu jest bardzo potrzebna. Podziękował również stronie francuskiej za chęć dzielenia się własnymi doświadczeniami.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Ambasador Francji wyraził uznanie dla porozumienia dotyczącego wzajemnej współpracy w ramach tworzenia krajowej sieci organów środowiskowych oraz instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”, zawartego pomiędzy Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju, Generalną Dyрекcją Ochrony Środowiska oraz Ministerstwem Środowiska. Wyraził również zadowolenie z faktu, że polsko-francuskie spotkania w ramach Sieci w pełni odpowiadają ramom dwustronnego partnerstwa strategicznego podpisanego przez Polskę i Francję w listopadzie 2013 roku.

2. Prezentacje

- „*Sposoby i polityka adaptacji do zmian klimatu we Francji*” – Jérôme Duvernoy – Ministerstwo Środowiska, Zrównoważonego Rozwoju i Energii/ Generalna Dyrekcja Energii i Klimatu/ Narodowe Obserwatorium Skutków Zmian Klimatu (ONERG).

Pan Jérôme Duvernoy wprowadził uczestników w przegląd śródkresowy Planu Adaptacji do zmian klimatu, następnie w specyfikę wskaźników wpływu zmian klimatu. Prelegent oznajmił, że Francja prowadzi trzy główne działania w kwestii adaptacji do zmian klimatu: po pierwsze monitoruje Krajowy Plan Adaptacji do zmian klimatu, po drugie jest łącznikiem pomiędzy badaniami naukowymi a decydentami politycznymi i jest odpowiedzialna za wdrażanie programów we Francji.

W lipcu 2011 roku powstał Krajowy Plan Adaptacji do zmian klimatu, który obejmuje okres 2011 – 2015. Adaptacja nie dotyczy tylko jednej branży, ale całokształtu społeczeństwa. Aktualnie Francja realizuje 92% działań z czego 8 % nie rozpoczęło się w ogóle lub wstrzymano Prelegent podał przykłady działań prowadzonych w ramach Planu np. działania online tj. udostępnienie danych regionalnych, określenie stref zagrożeń na terenach przybrzeżnych.

Pan Jérôme Duvernoy dodał, że należy utrzymać mobilizację w branżach, które są potencjalnie wrażliwe, gdzie wymogi generowane są przez klimat i dotyczą inwestycji długoterminowych tj. rybołówstwo, akwa kultura, działalność turystyczna, dziedzina społeczno-ekonomiczna.

Delegat wyjaśnił uczestnikom definicje wskaźników w odniesieniu o spraw klimatu. Wskaźnik to informacja związana z pewnym zjawiskiem pozwalająca na wskazanie, w jaki sposób w miarę upływu czasu ulega on zmianom. Wskaźnik musi dotyczyć dłuższego okresu czasu, aby wskazać odpowiedni trend oraz usunąć wpływ wahań w poszczególnych latach, zazwyczaj w tym przypadku gdy mówimy o okresach 30-letnich. Te wszystkie dane zbierane są przez inne francuskie organizacje o charakterze naukowym oraz przez zainteresowane podmioty. Wskaźniki są poddawane aktualizacji co 5 lat.

Prelegent zaprezentował informacyjne portale internetowe: DRIAS – przyszłość klimatu oraz Wiklimat. DRIAS zawiera dostęp do scenariuszy klimatycznych we Francji. Wiklimat to portal krajowy, który jest adresowany do społeczności regionów i przedstawia przykłady adaptacji.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

- „*Adaptacja do zmian klimatu w miastach i obszarach zurbanizowanych: uwzględnienie adaptacji do zmian klimatu w projektach realizowanych we Francji dotyczących ekologicznych dzielnic (éco-quartiers)*” – Franck Faucheux – Ministerstwo Środowiska, Zrównoważonego Rozwoju i Energii/Generalna Dyrekcja Planowania.

Pan Franck Faucheux zaprezentował kwestie zmian klimatu w obszarach zurbanizowanych. Prelegent zaznaczył, że aktualnie spotykamy się z przyspieszonym powrotem zjawisk ekstremalnych w klimacie. W celu zarządzania kryzysem musimy rozwinąć odpowiednie narzędzia oraz nauczyć się przewidywać konsekwencje zajścia danego zjawiska aby ograniczyć ich negatywne skutki. Powinno się również stworzyć schematy spójności ekologicznej, organizować warsztaty dla przedsiębiorców, społeczności oraz innych podmiotów miejskich. Kolejne narzędzie to regionalne schematy spójności ekologicznej (powiązanie przyrody w mieście i poza miastem), które stanowią część Krajowego Planu Adaptacji do zmian klimatu.

Następnie prelegent zapoznał uczestników z tematem sieci eko-dzielnic oraz wspomniał o konferencji KOP 21, która odbędzie się w Paryżu w grudniu 2015 roku, której celem jest upowszechnianie dobrych rozwiązań oraz prowadzenie dalszej współpracy pomiędzy krajami.

- „*Adaptacja do zmian klimatu i odporność na zmiany klimatu w transporcie*” – André Leuxe – Ministerstwo Środowiska, Zrównoważonego Rozwoju i Energii/Generalna Dyrekcja Infrastruktury, Transportu i Morza.

Pan André Leuxe przybliżył uczestnikom spotkania Krajowy Plan Adaptacji do zmian klimatu we Francji, metodykę oraz działania ogólne i szczegółowe podjęte w ramach tego Planu. Przedstawił również zagadnienia wpływu zmian klimatu w sektorze transportu i przytoczył kilka przykładów dotyczących dróg, kolei oraz dróg wodnych. Następnie prelegent omówił priorytetowe działania, które dotyczą przeglądu referencji technicznych z DTRF (Francuska Drogowa Dokumentacja Techniczna) w zakresie budownictwa, utrzymania i eksploatacji dróg morskich, kolei oraz dróg.

W dalszej części ekspert z Francji opowiedział o studiach przypadków, o badaniach dotyczących podatności lotnisk na zmianę klimatu na przykładzie lotniska w Nicei. Drugi przypadek to projekt badawczy GEPET-Eau, który dotyczy optymalizacji sieci dróg wodnych w kontekście adaptacji do zmian klimatycznych.

Prelegent zaznaczył, że infrastruktura komunikacyjna jest narażona na zmiany klimatyczne, ponieważ ma charakter długotrwały. Infrastruktura a raczej systemy transportowe, powinny przystosować się do zmian w przeciętnych warunkach klimatycznych, podwyższonego prawdopodobieństwa wystąpienia ekstremalnych wypadków oraz zwiększonej zmienności ryzyka.

- „*Adaptacja do zmian klimatu i odporność na zmiany klimatu w gospodarce wodnej*” - Aurelie Carroget - Ministerstwo Środowiska, Zrównoważonego Rozwoju i Energii/ Generalna Dyrekcja Planowania, Mieszkalnictwa i Przyrody/ Dyrekcja ds. wody i różnorodności biologicznej.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przedstawicielka Ministerstwa Środowiska, Zrównoważonego Rozwoju i Energii przedstawiła informacje na temat polityki zarządzania zasobami wodnymi we Francji. Omówiła także strukturę administracyjną Francji uwzględniającą główne dorzecza i planowanie gospodarki zasobami wodnymi. Prelegentka dodała również, że w ramach Krajowego Planu Adaptacji do zmian klimatycznych (KPAZK) w kontekście zasobów wodnych wyróżniamy 4 najważniejsze aspekty: wiedza, ilościowe zarządzanie zasobami wodnymi, wprowadzenie tematu zmian klimatycznych w plany zarządzania wodami w dorzeczach (Generalny Plan Zarządzania Gospodarką Wodną - GPZGW) oraz oszczędność wody.

Prelegentka poinformowała uczestników warsztatów o realizowanym na poziomie krajowym projekcie EXPLORE 2070, o metodologii przyszłych zasobów wodnych, przyszłych potrzeb i oszacowania strategii adaptacyjnych, o wynikach dotyczących konieczności rozszerzenia działań związanych z uwarunkowaniami lokalnymi, międzysektorowymi. Pani Aurelie Carroget poruszyła także kwestie strategii adaptacyjnej oraz celów projektu i jego dalszego rozwoju oraz pomocy przy podejmowaniu decyzji na szczeblu lokalnym i krajowym (przekrojowe włączanie tematu ZK w opracowywanie polityki lokalnej). W dalszej części prelegentka przedstawiła konkretne scenariusze zastosowania strategii w gospodarowaniu wodami oraz zaproponowała sposoby racjonalnego wykorzystania wód.

3. Dyskusja

W czasie dyskusji uczestnicy poruszyli m.in. następujące kwestie:

- wdrażania działań adaptacyjnych i mitygacyjnych,
- adaptacji do zmian klimatu w kontekście kolei,
- programów retencji wody,
- zachowania bioróżnorodności przy projektowaniu dróg śródlądowych wodnych,
- koordynacji pomiędzy adaptacją do zmian klimatu a zarządzaniem kryzysowym.
- pozyskiwania środków finansowych na renowację eko-dzielnic.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Czer

10

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Naczelnik Wydziału
Programowania, Ewaluacji i Nadzoru

Joanna Kozłowska